

STRATEGIA DE TURISM DURABIL

PARCUL NAȚIONAL SEMENIC - CHEILE CARAȘULUI

Versiunea 09.2013 (DRAFT)

Strategie realizată în colaborare, de Administrația Parcului Național Semenic-Cheile Carașului
Coordonator – Bogdan Bădescu, Responsabil turism APNSCC

Disponibilă pe www.pnscc.ro

Orice sugestie este binevenită pentru îmbunătățirea mediului turistic

Folosirea informațiilor din strategie este permisă numai cu citarea sursei și autorului „Strategia de Turism Durabil a Parcului Național Semenic-Cheile Carașului elaborată de APNSCC”

CUPRINS

SECȚIUNEA A INTRODUCERE 4

SECȚIUNEA B DATE GENERALE 6

De ce este turismul o preocupare pentru aria protejată 6

Ce este un turism durabil 6

Strategia turismului durabil 7

SECȚIUNEA C CONȚINUT 8

Descrierea generală a parcului și zona adiacentă 8

Resursele naturale 9

Resursele cultural-istorice 13

Resursele antropice 13

Informații socio-economice 17

Peisaje caracteristice 22

Zonarea existentă a parcului național 30

Analiza factorilor interesați 32

SECȚIUNEA D SINTEZE 28

Analiza SWOT 29

SECȚIUNEA E STRATEGII DE VIITOR 31

A. Planificarea integrată a turismului 31

B. Dezvoltarea infrastructurii de acces spre parc 32

C. Dezvoltarea infrastructurii de vizitare a parcului 32

D. Dezvoltarea serviciilor turistice 33

E. Dezvoltarea producției pentru turism 34

F. Dezvoltarea și diversificarea produselor și programelor turistice 34

G. Dezvoltarea programelor interpretative și educaționale 34

H. Specializarea resurselor umane 35

I. Dezvoltarea marketingului turistic 35

SECȚIUNEA F PROPUNERI DE IMPLEMENTARE 37

SECȚIUNEA G FINANȚE ȘI FONDURI ...43

SECȚIUNEA H EVALUARE ȘI ADUCERE LA ZI 44

SECȚIUNEA I PAȘII URMĂTORI 45

SECȚIUNEA J O VIZIUNE DESPRE PARC ÎN 2020 46

SECTIUNEA A INTRODUCERE

Strategia turistică a Parcului Național Semenic – Cheile Carașului reprezintă documentul de planificare strategică pentru următorii 5 ani.

Obiectivele și acțiunile sunt corelate cu alte strategii și planuri de dezvoltare. Planul de management al parcului național va ține cont de acest document strategic și va fi armonizat.

Strategia va sta la baza dezvoltării infrastructurii turistice și desfășurării activităților de recreere în parcul național.

Bogdan Bădescu
Responsabil turism APNSCC

Persoane de contact

Bogdan Bădescu

Responsabil turism APNSCC

0255222200, 0721147774

Florin Stoichescu

Şef birou turism, C.J. C-S

214631, 0746488105

Valentin Balaban

Şef formație Salvamont C-S

SECȚIUNEA B DATE GENERALE

De ce este turismul o preocupare pentru aria protejată

Relieful județului Caraș Severin se caracterizează printr-o mare varietate de forme: munți – 64,5 %, depresiuni – 16,5 %, dealuri – 10 % și câmpii – 7,3 %. Varietatea geomorfologică asociată cu varietatea florei, faunei și a resurselor cultural-istorice a creat premisele înființării de arii protejate ce ocupă la sfârșitul anului 2005, 23% din suprafața județului. Acest procent ridicat față de cei 5,3% suprafață de arii protejate în România conferă județului Caraș Severin și PNSCC o importanță deosebită din punct de vedere al conservării naturii dar și a dezvoltării turismului.

Dezvoltarea accentuată, extinderea mediului rural și urban (crearea/mărirea intravilanelor), exploatarea nerațională a resurselor conduc la degradarea peisajelor naturale pe mari suprafețe rezultând medii propice pentru turism bazat pe natură doar în ariile protejate (enclave ale naturii bine păstrate)

Tendința turismului pe plan mondial este de creștere la toți indicatorii: număr sosiri – 2,7 % creștere, încasări 1,6 % creștere, și se preconizează ca până în anul 2020 turismul internațional să crească cu 50 %.

Tendința pe plan național în perioada 1989-2002 este de scădere cu cca. 30 % iar în regiune cu cca. 40 %. Tendința în zona parcului național în perioada 1999-2004 este de creștere cu cca. 6 %.

Aceste resurse precum și poziția ocupată în contextul regional și național reprezintă factorul catalizator existent și de perspectivă pentru practicarea și dezvoltarea turismului în Parcul Național Semenic – Cheile Carașului precum și în vecinătatea acestuia.

În aceste condiții, turismul este un paradox deoarece poate cauza pagube mari ariei protejate, dar poate aduce și mari beneficii dacă există o administrare eficientă.

Turismul durabil, reprezintă soluția pentru asigurarea conservării resurselor naturale, oferirea posibilităților publicului de a viziona aceste resurse precum și asigurarea de venituri comunităților locale situate în vecinătatea Parcului Național Semenic – Cheile Carașului.

Ce este un turism durabil

Toate formele de dezvoltări turistice, management și activități turistice care mențin integritatea ecologică, socială, economică și bunăstarea resurselor naturale și culturale, construite în mod perpetuu (FNNPE).

Standarde pentru turismul durabil în interiorul și în jurul ariei protejate (IUCN)

- cooperarea strânsă cu administrațiile ariilor protejate;
- operatorii turistici și ghizii care lucrează în ariile protejate să aibă înalte cunoștințe ecologice;
- contribuții practice și financiare ale operatorilor turistici pentru conservarea ariilor protejate;
- reguli pentru promovarea și marketingul vacanțelor bazate pe ariile protejate;
- linii directe pentru implicarea comunităților locale;
- standarde pentru proiectarea și operarea facilităților de turism durabil și a afacerilor.

Avantajele turismului durabil

- maximizează beneficiile din turism
- minimizează costurile ecologice

Strategia turismului durabil

Strategia reprezintă un document ce răspunde diverselor nevoi ale comunității și administrației parcului (de conservare, dezvoltare, maximizarea profitului) pentru a stabili linii directoare care să stea la baza tuturor planurilor de dezvoltare a unităților administrativ-teritoriale de pe cuprinsul parcului în vederea unei dezvoltări economice / turistice durabile, integrate.

La elaborarea strategiei de turism durabil a Parcului Național Semenic – Cheile Carașului s-au luat în considerare o serie de elemente în vederea integrării acestora în:

- Strategia dezvoltării turismului în România
- Strategia de dezvoltare regională a regiunii V vest
- Planul local de acțiune pentru protecția mediului – județul Caraș Severin

Turism durabil trebuie să respecte caracterul special al ariei:

- Turism bazat pe aprecierea naturii
- Turism cultural și educațional
- Activități în grupuri mici

Principii pentru turism în parcul național

- Conservare resurselor
- Satisfacție pentru vizitatori
- Economie rurală susținută
- Dezvoltare integrată
- Design specific
- Marketing modern

Linii directoare

- transformarea dezvoltării existente nondurabile în forme mai durabile;
- stabilirea standardelor durabile pentru noile dezvoltări, în special în mediile sensibile;
- desemnarea unor zone pentru diferite grade de turism bazate pe capacitatea portantă a ariilor protejate, incluzând sanctuare și zone de liniște, ca și zone potrivite pentru diferite niveluri de folosință turistică și de dezvoltare;
- reducerea poluării și decongestionarea traficului de vacanță;
- evitarea turismului și a recreerii excesive în aria protejată;
- asigurarea că din turism beneficiază și comunitățile locale;
- asigurarea de ajutoare și resurse pentru aplicarea din timp a planurilor;
- pregătirea managerilor ariei protejate și a operatorilor de turism, în turismul durabil;
- realizarea parteneriatelor pentru implementarea cu succes a strategiei.

SECTIUNEA C CONȚINUT

Descrierea generală a parcului și zona adiacentă

Parcul Național Semenic – Cheile Carașului este situat în sud-vestul României, județul Caraș Severin, zona nordică a Munților Aninei și zona estică a Munților Semenic. Unitățile administrativ-teritoriale care fac parte din parc sunt: Reșița, Carașova, Goruia, Anina, Bozovici, Prigor, Teregova, Văliug. Localitățile situate la extremitățile parcului sunt la nord Reșița (cartierul Cuptoare), la sud Bozovici (așezarea Poneasca), la est Teregova și la vest Gârliște.

Coordonatele geografice în zona centrală sunt 45⁰09'00" latitudine nordică și 21⁰ 58'30" longitudine estică. Alitudinea este cuprinsă între 190 m și 1444,6 m.

Parcul Național are o suprafață totală de 36.214,00 ha după HG 230/2003 (36.664,80 ha după L 5/2000) din care 26.042,50 reprezintă zone de categoria II IUCN și 10.171,50 ha Zone de Conservare Specială conform OM 552/2003.

Scopul Parcului Național Semenic – Cheile Carașului este *protejarea mediului natural, a ecosistemelor și valorilor cultural-istorice pentru generațiile viitoare, știință, educație, turism.*

Istoric

Începând cu anul 1947 s-a început protecția Peșterii Comarnic și Peșterii Popovăț prin declararea lor ca rezervații naturale și restricționarea accesului public. În 1955 s-a instituit regimul de protecție asupra Cheilor Carașului, moment în care a fost realizată și delimitarea în teren a ariei protejate. Tot atunci, Academia Română construiește un „punct de observație și pază” la Comarnic și angajează o persoană cu responsabilități în domeniul pazei Rezervațiilor Naturale Cheile Carașului, P. Comarnic, P. Popovăț și ghidajul turiștilor în P. Comarnic – galeria fosilă.

În 1990, pentru prima dată se configurează Parcul Național Semenic – Cheile Carașului criteriul fiind zonele împădurite.

În 1994 apare o Hotărâre a Consiliului Județean CS dar nu se schimbă nimic în regimul de administrare al sitului și rămâne în vigoare până în 1995 când apare Legea Mediului.

Se poate vorbi de o schimbare notabilă cu privire la modul de administrare și protecție abia în anii 2003-2004 când a fost stabilită o delimitare clară a parcului și a zonelor speciale de conservare. Deasemeni interzicerea vânătorii și pescuitului, monitorizarea pășunatului, a construcțiilor, reglementarea exploatării silvice în zona de cat. II și interzicerea expresă a oricărei activități în zonele speciale de conservare, crearea unei administrații proprii, demonstrează că gestionarea efectivă a început în anul 2004.

În toată această perioadă, turismul s-a desfășurat cu precădere în Stațiunea Semenic, Mărghitaș, Cheile Carașului, și cu o frecvență redusă pe alte trasee turistice/zone. Peșterile cel mai des vizitate au fost: Peștera Comarnic (cu ghid), Peștera Liliiecilor, Peștera de după Cârșă, P. De sub Cetate II, Peștera Țolosu, Peștera Racoviță, Peștera Gaura Turcului, Peștera Buhui, Peștera Popovăț, Peștera Cuptorul Porcului, Peștera 2 Mai, Avenul din Poiana Gropii.

Resursele naturale

Geologie

Formațiunile geologice sunt constituite din roci metamorfice, magmatice și sedimentare, aparținând domeniilor getic și danubian, parautohtonului de Severin și depresiunilor posttectonice. De-a lungul unei linii care trece pe la est de Caransebeș – Turnu Ruieni – Armeniș – Teregova – Luncavița, geticul încalecă spre est domeniul danubian. În cea mai mare parte, Semenicul este format din sisturi cristaline intens metamorfozate, predominând cele mezometamorifice, iar cele epimetamorifice existând cu totul limitat în partea centrală a regiunii. Șisturile cristaline mezometamorifice aparțin seriei de Sebeș-Lotru, denumită regional seria de Timiș, iar cele epimetamorifice, seriei de Miniș. Cristalinul getic din Masivul Semenic se caracterizează prin cute mari, drepte și relativ simetrice, desfășurate paralel cu direcția catenei muntoase. Munții Aninei sunt formați din șisturi cristaline peste care sunt dispuse rocile sedimentare ce formează sinclinoriul Reșița-Moldova Nouă, puternic cutat și tectonizat.

Rocile eruptive, aparținând domeniului getic și celui danubian, sunt reprezentate prin granitoidele sinorogene de Poneasca și Lindenfeld – Buchin întâlnite și în perimetrele vârfurilor Semenic, Piatra Goznei, Piatra Nedeea și prin corpurile mai mici de granodiorite și tonalite de la Slatina – Timiș, vârsta lor fiind paleogenă.

Sedimentarul mezozoic este reprezentat prin pachete groase de calcare recifale, care stau discordant peste cristalinul metamorfic al seriei de Miniș, iar către nord, el vine în contact cu granitoidele de Poneasca, gresii de mai multe tipuri și marne. Prezența acestui sedimentar în regiune poate fi remarcată pe un aliniament foarte restrâns.

Sedimentarul neozoic stă transgresiv peste unitățile tectonice formate anterior și este reprezentat printr-o gamă largă de formațiuni - argile, marne, conglomerate, nisipuri, pietrișuri, etc. Pontianul se află situat pe marginile zonelor depresionale, depășind transgresiv toate celelalte depozite neogene, fiind constituit din argile și argile nisipoase.

Cuaternarul este prezent la periferia masivului, în sectoarele depresionare, pe sectoare de versanți, unele interfluvii joase și în cadrul văilor: *pleistocenul inferior*, alcătuit din pietrișuri, nisipuri și argile, ce formează complexul stratelor de Candești; *pleistocenul mediu* reprezentat prin depozite loessoide, iar *pleistocenul superior* prin pietrișuri nisipuri și argile roșcate. *Holocenul inferior* este reprezentat prin pietrișuri și nisipuri clădind, mai ales, prima și a doua terasă a râurilor, în timp ce *holocenul superior* constituie majoritatea aluviunilor luncilor și albiilor minore.

Morfologie

Morfologia Munților Semenic este caracterizată de suprafața de nivelare Semenic situată la altitudinea medie de 1400 m de unde coboară culmi principale pe direcția NNE-SSV și culmi secundare pe direcția NNV-SSE ajungând la altitudini cuprinse între 360 m și 850 m. Platoul montan este delimitat de vârfurile: Semenic 1446 m, Gozna 1446 m, Piatra Nedeei 1436 m. Rețeaua hidrografică principală este orientată pe aceleași direcții ale structurii NNE-SSV și este formată din râul Bârzava, pârâul Nera, pârâul Nergănița, pârâul Poneasca, pârâul Semenicului. Formele morfologice întâlnite sunt: microdepresiuni nivale, Ogașe de torent, râpe de obârșie, rigole, martori de eroziune, aglomerări de pietre.

Morfologia Munților Aninei este caracterizată de prezența unor culmi și văi longitudinale, conforme cu structura geologică, orientate NNV – SSE. Cele mai importante culmi situate una în prelungirea celeilalte la altitudinea medie de 900 m, sunt: Culmea Certej, Culmea Rășpițel, Culmea Pușcașul Mare, Culmea Cracul Ferigii. Din această culme formată pe șisturi cristaline, altitudinea coboară spre vest, fiind caracteristic relieful carstic. Principalele dealuri sunt Dl. Cuptoare 666 m, Dl. Gabrova 772 m, Dl. Coveliște 753 m, Dl. Trei Movile 923 m, Dl. Pașac 583 m, Dl. Socolovăț

783 m, Dl. Straja 715 m, Dl. Moghila 680 m și se continuă cu platouri carstice cu energie mare de relief în care s-au format câmpuri de lapiezuri, doline, văi de doline, avene: Sodol, Cârnapole, Zabăl, Cioploaia, Ravniștea Mică, Ravniștea Mare, Cireșnaia, Colonovăț, Cârneală. Aceste platouri sunt străbătute de chei și văi carstice active sau temporar active: Cheile Carașului, Cheile Gârliștei, Valea Sodol, Valea Comarnic, Valea Raicovacea, Valea Șereniac, Valea Buhui, Valea Jejnița, Valea Mare.

Morfologia peșterilor are două caracteristici.

- Peșteri de mici dimensiuni situate în versanții văilor și avene cu adâncimi mici situate în zonele de platouri: Sodol, Cheile Carașului, Valea Comarnic, Platoul Cârnapole, Platoul Cârneală, Cheile Gârliștei.
- Peșteri și avene mari cu pasaje fosile, subfosile și active, ce reprezintă sisteme carstice complexe, au în componență galerii, puțuri, hornuri, săli unele de mari dimensiuni. Sectoarele galeriilor active cu forme de eroziune și coroziune alternează cu cele fosile cu depozite aluvionare și speleoteme de mari dimensiuni (P. Gaura Turcului, P. Lilișilor, P. de sub Cetate, P. Țolosu, P. Comarnic, P. Exploratorii 85, P. Buhui, P. din Valea Seacă, P. c u Apă din Cheile Gârliștei, P. Vidra, P. de la Găuri, P. nr. 3 de la Cârneală, Av. din Poiana Gropii, Av. Albastru, Av. Cioaca Mare, Av. din Dolină);

Floră

Bogăția în specii este rezultatul condițiilor variate de climă și relief pe care acestea le oferă dezvoltării lumii vegetale. Prezența pădurilor, stâncăriilor, grohotișurilor și a ochiurilor de mlaștină favorizează menținerea unei diversități botanice deosebite, formând un adevărat paradis vegetal. Pe teritoriul parcului au fost identificate un număr de 1.086 specii de plante. Din punct de vedere fitogeografic flora este alcătuită în principal din elemente euroasiatice (peste 40%) care formează fondul general al florei din regiunea temperată europeană.

Jumătate din speciile de plante 535 sunt prezente în Valea Carașului. Nuanța specifică acestei flore o constituie prezența semnificativă a elementelor submediteraneene care se găsesc îndeseobi în treimea inferioară a sectorului Văii Carașului. Aceste elemente sunt preponderent elemente mezoxerofile ce alcătuiesc asociații specifice peste zonele calcaroase ale Banatului. Se pot observa specii care participă la edificarea unor păduri mezoxerofile și a tufișurilor caracteristice stâncăriilor aride: *Quercus frainetto*, *Quercus cerris*, *Frasinus Fraximus*, *Cotoneaster integerrima*, *Carpinus orientalis*.

La acestea se adaugă **specii ierboase**: *Potentilla micrantha*, *Inula conyza*, *Euphorbia carniolica*, *Sedum hispanicum*, *Aira elegans*.

Speciile de plante atlantic-mediteraneene care preferă biotipuri calde dar relativ umede sunt: *Ruscus aculeatus*, *Ceterach officinarum*, *Hedera helix*, *Primula acaulis*.

Elementele balcanice, sunt și ele prezente: *Cerastium banaticum*, *Helleborus odoratus*, *Campanula orassipes*, *Echinops banaticus*, *Fritillaria montana*, *Dianthus kitaibelli*, *Juglans nigra*, *Tilia tomentosa*, *Syringa vulgaris*, *Lunaria annua*, *Cerastium banaticum*.

Elemente dacice și carpatice sunt reprezentate de: *Knautia drymea*, *Dianthus giganteus*, *Crocus banaticus*, *Dianthus trifasciculatus*, *Erysimum saxosum*

Specii pontice ocupă un procent ridicat contribuind la caracterul stepic al asociațiilor de stâncării și a pajiștilor xerofile. Aceste specii sunt: *Padus mahaeb*, *Melica ciliata*, *Linum flavum*, *Iris variegata*

Inula ensifolia.

Substartul geologic predominat calcaros din P.N.S.C.C și climatul submediteranean favorizează dezvoltarea unor specii de orhidee (33 specii): *Orchis tridentata*, *Orchis morio* L. ssp. *Picta*, *Orchis coriophora*, *Himantoglossum hircinum*, *Dactylorhiza sambucina*, *Dactylorhiza incarnata*.

Platoul ondulat al Semeniului este bogat în izvoare, favorizând formarea locurilor mlăștinoase și a turbărilor. Vegetația acestora este alcătuită din: specii de *Sphagnum* sp. , *Carex pauciflora*, *Deschampsia flexuosa*, *Carex echinata*, *Molinia caerulea*, *Potentilla erecta*, *Nardus stricta*, *Vaccinium vitis-idaea*, *Vaccinium myrtillus*, *Geum rivale*, *Veronica officinalis*, *Homogyne alpina*, *Gallium palustre*, *Cardamine amara*, *Tymus* sp., *Stellaria* sp.. Turbăriile sunt “muzee”-”documente vii” extrem de prețioase pentru reconstrucția arealelor floristice, permițând concluzii biogeografice și în special fitogeografice de mare interes. Turba în special cea acidă și aseptică de *Sphagnum*, conservă perfect organele vegetale căzute pe fundul mlaștinii. Zăcămintul turbos reprezintă o multimilenară arhivă documentară din care se poate reconstitui flora mlaștinilor care au succedat sub imperiul diverselor climate și procese migratorii în tot răstimpul cât a durat sedimentarea.

Rezervația Izvoarelor Nerei este situată pe versantul sudic al Semenicului, în bazinul superior al Nerei. Vegetația forestieră este construită aproape în întregime din fâgete seculare pure, cu structură plurienă și consistență plină. Etajul superior este completat de un subetaj format din fag, dar de dimensiuni modeste (10-20 m înălțime). Sunt fâgete unice în Europa, de o mare bogăție biologică genotipică estetică și mediogenă, cu atât mai importante cu cât prin raritate, fiind puținele fâgete care s-au mai păstrat în stare virgină. Ele stau mărturie pentru trecutul nostru paleobonatic, ca o punte de legătură între preglaciar și postglaciar.

Faună

Diversitatea faunistică este deosebită deoarece în cadrul acestuia se întâlnesc elemente faunistice venite din diferite regiuni ale lumii, având o evoluție aparte, datorită orogenezei carpatice și perturbațiilor climatice cuaternare. Din speciile de nevertebrate identificate, 56 specii sunt endemice.

Dintre speciile de nevertebrate identificate în peșterile din, endemice pentru acest nucleu carstic sunt: Chilopodul *Lithobius dacius*, Chilopodul *Bulgarosoma ocellatum*, Coleopterul *Duvalis milleri*.

Sudul Banatului, a permis patrunderea și adăpostirea unei faune de nevertebrate cu pregnant caracter mediteranean. Aceasta zonă a fost refugiu în timpul glaciațiunilor, în care au supraviețuit specii relict tertiary cum sunt gasteropodele: *Amphimelania holardi* (endemit balcanic), *Herilla zieglerei dacice* (specie endemica pentru Banat)

Fauna de vertebrate acvatice este reprezentată de: *Aspro zingel*, *Salmo trutta fario*, *Tinca tinca*, *Barbus meridionalis petenyi*, *Barbus barbus*, *Chondrostoma nasus*.

Amfibieni sunt remarcăți prin prezența unor specii de: *Triturus alpestris*, *Triturus cristatus*, *Triturus vulgaris*, *Salamandra salamandra*, *Bambina variegata*, *Hyla arborea*, *Rana temporaria*

Fauna de reptile este reprezentată prin elemente termofile, ca: *Lacerta viridis*, *Lacerta agilis*, *Lacerta vivipara*, *Podarcis muralis*, *Vipera ammodytes*, *Anguis fragilis*, *Coronella austriaca*, *Natrix natrix*, *Natrix tessellata*, *Elaphe longissima*.

Avifauna este reprezentată de specii care cuibăresc, precum și numeroase specii migratoare. Se pot întâlni: *Ciconia nigra*, *Aquila pomarina*, *Circaetus gallicus*, *Falco subbuteo*, *Bubo bubo*, *Dendropos leucotos*, *Ficedula parva*, *Saxicola rubetra*, *Carduelis spinus*.

Fauna de mamifere cuprinde un număr de 10 specii comune în general tuturor catenelor muntoase și este reprezentată: *Ursus arctos*, *Canis lupus*, *Lynx lynx*, *Felis silvestris*, *Vulpes vulpes*, *Sus scrofa*, *Cervus elaphus*, *Carpreolus carpreolus*, *Martes martes*, *Sciurus vulgaris*.

Peșterile și pădurile adăpostesc colonii sau exemplare izolate de lilieci. Au fost identificate 16 specii de chiroptere printre care: *Rhinolophus ferrum-equinum*, *Rhinolophus mehelyi*, *Rhinolophus euryale*, *Rhinolophus blasii*, *Myotis emarginatus*

Diversitatea mare a faunei dovedește încă o dată existența unor habitate naturale afectate reversibil de activitatea umană.

Clima

Perimetrul de referință se încadrează din punct de vedere al climei în climatul temperat-continental moderat, subtipul bănațean, cu nuanțe submediteraneene.

Subtipul bănațean este caracterizat prin circulația maselor de aer atlantic și prin frecvente invazii ale maselor de aer mediteranean. Circulația maselor de aer umed din vest și sud-vest este caracteristică întregului an. Acest cadru climatic general conduce la un regim termic moderat, cantități medii de precipitații ceva mai ridicate decât în alte zone ale țării la altitudini similare, perioade destul de dese de încălzire în timpul iernii și primăveri relativ timpurii.

Parcul Național Semenic Cheile Carașului are un relief foarte variat cu altitudini cuprinse între circa 200m (Cheile Carașului) și 1447m (Vf. Piatra Gozna, Masivul Semenic), cuprinzând următoarele etaje climatice:

- climatul montan - climatul de munte (1000-1800m) – caracteristic Masivului Semenic în zona ce depășește altitudinea de 1000m; temperaturi medii anuale cuprinse între 6 și 4⁰C funcție de altitudine, cantități de precipitații cuprinse între 800-1000mm/an, uneori 1200mm/an, chiar 1400mm/an în cazul Semenicului, vânturi vestice. Numărul mediu al zilelor cu ninsoare este de 30 – 90, iar stratul de zăpadă se menține în medie circa 60 – 160 de zile pe an, în funcție de altitudine.
- climatul de dealuri - climatul de dealuri joase(200-500m) și înalte(500-800m) – caracteristic Munților Aninei pe toată suprafața cuprinsă în parc; temperaturi medii anuale între 10 și 8⁰C (200-500m) și 8 și 6⁰C (500-800m), cantități de precipitații cuprinse între 500-600mm/an (200-500m) în cea mai mare parte a țării, 600-800mm/an pe teritoriul parcului și 600-700mm/an (500-800m) în cea mai mare parte a țării, 800-1000mm/an pe teritoriul parcului.

În peșteri și avene temperaturile și umiditatea variază funcție de mai mulți factori care pot acționa conjunct: altitudinea, condițiile climatice de la exterior, dimensiunile cavității, hidrologia rețelei.

- Temperatura apei funcție de tipul hidrologic și anotimp este între 0-10⁰C.
- Temperatura aerului și solului variază între 6,5 și 12⁰C funcție de altitudine și profunzimea cavității.
- Umiditatea relativă variază între 70-100% UR.

Resursele cultural-istorice

P. Gaura Turcului - La intrarea în peșteră este un zid lung de 5 m, gros de 0,8m, construit din piatră de râu și mortar, distrus parțial. Construcția datează din sec. XVI.

Piatră Albă - Tezaur monetar și urme de prelucrare a fierului din secolele XIV-XVII.

Cetatea Caraș (Grat) - Inițial a avut o formă ovoidală, cu blocuri mari, elementele exterioare sunt reprezentate de cele două șanțuri de apărare săpate în stâncă naturală pe latura de nord-est, aceasta fiind singura cale de acces. Din zidul de incinta, cu grosimi între 1,7 și 3,2 m s-au păstrat fragmente pe latura nordică, în interiorul incintei se observă urmele unui rezervor circular de apă. Prima atestare în 1200, cetatea regală Castra Regalis – comitatul regal de Caraș. În 1552 este cucerită de Turci, apoi decade.

Terasamentul CFF – Terasamentul în prezent dezafectat, are o lungime de peste 50 km și are în componență 8 tunele (lungimi între 25-210 m), 2 poduri metalice, nituite (lungimi între 10-45 m). A fost construit în perioada 1880-1900.

Sistemul de colectare a apelor Semenic – rețeaua de canale construite din lemn, beton sau țevi metalice are lungimea de peste 80 km și are în componență 2 tunele (lungimi între 750-994 m) și numeroase captări și viaducte de 10-15m lungime. A fost construit în perioada 1880-1940.

Resurse antropice

Infrastructura turistică și servicii

Intrări permise în parc pentru vizitatori.

Nr.	Localitatea	Intrarea în parc (locul)	Drumul / traseul turistic		Accesibil iarna
			Nr.	Sectorul	
1	Văliug	Prislop	DJ582E	Prislop-Stațiunea Semenic	Da
2	Văliug	Crivaia	DJ582D	Văliug-Vila Klauss	Parțial
3	Reșița	Minda	DJ582C	Reșița-Anina (Orașul Nou)	Nu
4	Iabalcea	Padina Seacă	DC92	Iabalcea-Padina Seacă	Nu
5	Carașova	Viaduct Șereniac	DN58	Reșița Anina	Da
6	Anina	Celnic	DN58	Reșița-Anina	Da
7	Anina	Orașul Nou	DJ582C	Anina-Mărghitaș	Da
8	Anina	Maial	DP9	Anina-Buhui	Nu
9	Bozovici	Poneasca	DP	Miniș-Poneasca	Nu
10	Borlovenii Vechi	Botul Calului	DP5	Borlovenii Vechi-Vila Klauss	Nu
11	Gârâna	Gârâna	1 bandă roșie	Gârâna-Borlovenii Vechi	Nu
12	Reșița	Sodol	2 bandă albastră	Reșița-Gura Golumbului	Nu
13	Anina	Dl. Trei Movile	2 bandă albastră	Gura Golumbului-Reșița	Nu
14	Carașova	Dl. Golaș	4 cruce galbenă	Carașova-Cheile Gârliștei	Nu
15	Iabalcea	Crucea Iabalcei	6 triunghi roșu	Crucea Iabalcei-Poiana Prolaz	Nu
16	Carașova	Viaduct Caraș	7 triunghi albastru	Carașova-Comarnic	parțial
17	Gârliște	Poiana Periș	8 punct roșu	Gârliște-Anina	Nu
18	Anina	Slucht	8 punct roșu	Anina-Gârliște	Nu
19	Văliug	Crivaia	9 punct albastru	Crivaia-Semic / Cuptoare	Nu
20	Cuptoare	Poiana Bichii	9 punct albastru	Cuptoare-Crivaia	Nu

Trasee și obiective turistice

Traseul / marcajul	Lungime/ diferență de nivel/ timp	UAT	Obiective turistice
1 Lacul Secu – Borlovenii Vechi bandă roșie	58,4 km 1050 m 18'00 h	Reșița, Brebu Nou, Teregova, Prigor	Belvedere în: Tâlva Matricii, Groparul, Trei Movile, Zegorul, Nemanu Mare, Vf. Semenic, canal de colectare a apei (100 ani vechime), pădure de fag, gol montan, turbării active, Stațiunea Semenic, Schitul, cea mai mare pădure virgină din Europa, arborele <i>Ulmus montana</i> (vârsta 400ani), Valea Nerei cu mici cascade.
2 Reșița – Lacul Gura Golumbului (traseul integral, Reșița-Dunăre) bandă albastră	37,0 km 570 m 10'00 h	Reșița, Carașova, Anina	Cascada pe tuf calcaros Sodol, P.Gaura Turcului, abruptul calcaros Valea Sodolul Sec (zona de chei), Avenul din Valea Sodolul Sec, Av. Bizonului, P.Ursului, Av. Cioaca Mare, Av. lui George, Belvedere în P-na Sumbrac, P. din V.Toplița, P.Comarnic (se vizitează cu ghid), terasamentul CFF și tunelul Cheia, Cheile Carașului, Podul metalic nituit Mediureca, Valea Buhui P. de la Haldină 1 și 2, Av. de la Stână, Lacul Mărghitaș, P.Buhui, Lacul Buhui, Belvederea pe Dl.Zabal, Lacul Gura Golumbului.
3 Peștera Comarnic (Tr. bandă albastră) – Baia Vulturilor (Tr. bandă roșie), Cruce Roșie	9,0 km 960 m 3'30 h	Carașova, Văliug	P. Comarnic (se vizitează cu ghid, vizita durează 2,5h), pădure mare de fag, belvedere în P-na Beții, Vila Klauss, pădure de fag și brad, Izv. Baia Vulturilor.
4 Carașova-Gârliște, Cruce Galbenă	3,5 km 190 m 1'15 h	Carașova, Goruia	Izv. Curiacița, Peșterile de la Curiacița, Cascada de gheață iarna, belvedere pe Dl. Golaș.
5 Dl. Certej-Șaua Cioaca Mare Cruce albastră	1,3 km 85 m 0'25 h	Reșița	Refugiul "Nandi", belvedere pe Dl. Certej
6 Crucea Iabalcei-Prolaz triunghi roșu	3,0 km 130 m 0'45 h	Carașova	Vale de doline, Cetatea Grat și Belvedere, P. cu Sală, Belvedere, P-na Prolaz
7 Carașova-Peștera Comarnic triunghi albastru	9,0 km 340 m 2'30 h	Carașova	Cheile Carașului, vegetație chasmoftică, P. de după Cârșă, P. Lilieților, Izbuluc „La Nuci”, P. de sub Cetate, P.Hotel Grota, P-na Prolaz, peretele calcaros Zabal, belvedere pe Dl. Groapa Iepii, Av. Groapa Iepii, Av. Mare, platou de doline, câmp de lapiezuri, P. Comarnic (se vizitează cu ghid, vizita durează 2,5h)
8 Anina-Gârliște punct roșu	12,0 km 300 m 3'30 h	Anina, Carașova, Goruia	Valea Gârliștei, pereți calcaroși, ruinele morilor de apă, P. Galațiului, P. cu Apă din Cheile Gârliștei, Cascada Gârliștei, Izvorul cu travertin Periș, P. Periș.
9 Cuptoare-Semenic punct albastru	12,5 km 1080 m 5'00 h	Reșița, Văliug	P. Drăgoina, Av. din P-na Gropii (-236 m cel mai adânc din Banat), pădure de fag, belvedere pe Vf. Gozna.

Starea traseelor turistice

COD	CONSTRUIT	KM	ÎN PARC	STAREA	LIPSURI
Bandă roșie	arbori	58,4	20,0	N	Marcajul traseului în afara parcului Dotarea cu panouri informative, plăcuțe toponimice, indicatoare.
Bandă albastră	arbori	38,8	35,5	S	Dotarea cu panouri informative, plăcuțe toponimice, indicatoare.
Cruce roșie	arbori	10,7	10,7	S	Dotarea cu panouri informative, plăcuțe toponimice, indicatoare.
Cruce galbenă	arbori	3,5	1,0	S	Dotarea cu panouri informative, plăcuțe toponimice, indicatoare.

Cruce albastră	arbori	1,3	1,3	I	Marcajul traseului. Dotarea cu panouri informative, plăcuțe toponimice, indicatoare.
Triunghi roșu	arbori	3,0	3,0	S	Dotarea cu panouri informative, plăcuțe toponimice, indicatoare.
Triunghi albastru	arbori	9,2	9,2	S	Dotarea cu panouri informative, plăcuțe toponimice, indicatoare.
Punct roșu	arbori	12,1	9,5	S	Dotarea cu panouri informative, plăcuțe toponimice, indicatoare.
Punct albastru	arbori	12,5	12,5	S	Dotarea cu panouri informative, plăcuțe toponimice, indicatoare.
TOTAL		149,5	102,7		

Nota: B=bun(ă); S=satisfăcător; N=nesatisfăcător; I=inexistent; P=parțial; T=total

Locuri de campare

Facilități	Cantonul Comarnic	Cantonul Buhui	Poiana Prolaz	Poiana Gârliște	Stațiunea Semenici	Loc. Gârâna	Cantonul Botu Calului	Casa Baraj
Nr. locuri în cort	28	16	28	28	16	16	16	0
Nr. locuri căsuțe	0	0	0	0	0	0	0	36
Vatră de foc	Da	Da	Da	Da	Nu	Nu	Da	Nu
Amenajări picnic	Da	Da	Nu	Nu	Nu	Nu	Da	Nu
Restaurant	Nu	Nu	Nu	Nu	Nu	Nu	Nu	Da
Bar	Nu	Nu	Nu	Nu	Nu	Nu	Nu	Da
Parcare	Da	Da	Nu	Nu	Da	Da	Da	Da
Apă de băut	Da	Da	Da	Nu	Nu	Nu	Da	Da
Toaletă uscată	Da	Da	Nu	Nu	Nu	Nu	Da	Nu
Toaletă	Nu	Nu	Nu	Nu	Nu	Nu	Nu	Da
Informații	Da	Da	Da	Da	Da	Da	Da	Nu

Unități de cazare și servire a mesei

Locul	Numele	Categoria	Număr locuri	Restaurant	Bar	Alte facilități
Semenic	Cabana Andra	II	16	Da	Da	Da
Semenic	Cabana Centrală	II	54	Da	Da	Da
Semenic	Hotel pentru tineret Dușan & Fiul	II	120	Da	Da	Da
Semenic	Complex Vile Birta Grup	III	50	Da	Da	Da
Semenic	Hotel Gozna	II	100	Da	Da	Da
Semenic	Cabana Îmbunătățiri funciare	I	42	Nu	Nu	Nu
Semenic	Cabana Morala Construct	I	18	Nu	Nu	Nu
Semenic	Cabana Recons	I	50	Nu	Nu	Nu
Semenic	Cabana CSM Reșița	I	30	Nu	Nu	Nu
Gârâna- Brebu Nou	Bungalowl Perla Trei Ape	I	22	Da	Da	Da
Gârâna- Brebu Nou	Motel Perla Trei Ape	I	56	Da	Da	Da
Gârâna- Brebu Nou	Pensiune Briza Muntelui	II	11	Da	Nu	Da
Gârâna- Brebu Nou	Pensiune Diana	II	11	Da	Da	Da
Gârâna- Brebu Nou	Pensiune Gârâna	I	11	Da	Da	Da
Gârâna- Brebu Nou	Pensiune Paula	I	6	Da	Da	Da
Gârâna- Brebu Nou	Pensiune agroturistică Gotschana	II	22	Da	Nu	Da
Gârâna- Brebu Nou	Pensiune agroturistică La Răscruce	II	24	Da	Da	Da
Gârâna- Brebu Nou	Pensiune agroturistică Volfberg	I	20	Da	Nu	Da
Gârâna- Brebu Nou	Popas turistic Austria	I	12	Nu	Nu	Da
Gârâna- Brebu Nou	Pensiune agroturistică Lupo	II	10	Da	Da	Da
Reșița	Hotel Semenici	II	206	Da	Da	Da
Reșița	Pensiunea Clubul Castel	II	24	Da	Da	Da
Reșița	Pensiunea Ca la Mama Acasă	II	8	Da	Da	Nu
Reșița	Pensiunea Castillo	II	7	Da	Da	Nu
Reșița	Pensiunea Mony-Feith	II	14	Da	Da	Da
Reșița	Vila Arsenal	II	20	Da	Da	Da

Secu	Popas turistic Șura Ortacilor	I	20	Da	Da	Da
Secu	Cabană Splendid	I	30	Nu	Da	Nu
Secu	Hotel Turist	II	62	Da	Da	Da
Secu	Cabana Pietricica	I	12	Da	Da	Nu
Crivaia	Hotel Rândunica	II	112	Da	Da	Da
Crivaia	Pensiune Terasa Semenic	I	30	Da	Da	Da
Crivaia	Pensiune agroturistică Casa Hubertus	II	14	Da	Nu	Da
Crivaia	Vila Avocaților	II	50	Da	Nu	Da
Crivaia	Pensiune UCMR	I	65	Da	Da	Da
Crivaia	Pensiune CSR	I	26	Da	Da	Da
Crivaia	Cabana Hidroconstrucția	I	30	Nu	Da	Da
Crivaia	Cabana Crivaia	I	42	Da	Da	Da
Anina	Hotel Mărghitaș	I	62	Da	Da	Da
Anina	Hotel Steierdorf	I	15	Nu	Nu	Nu

Unități de cazare și servire a mesei neclasificate

Locul	Numele	Categoria	Număr locuri	Restaurant/spațiu de servire a mesei	Bar	Alte facilități
Anina	Hotel Steierdorf	-	30	Da	-	Da
Anina	Hotel Mărghitaș	-	80	Da	-	Da
Anina	Cabana Silvică Buhui	-	13	Da	-	Da
Anina	Cabana Silvică Cârneală	-	8	Da	-	Da
Carașova	Pensiune Trei Mori	-	6	Da	-	Da
Văliug	Păstrăvăria Semenic	-	12	Da	-	Da
Văliug	Cabana Silvică Semenic	-	6	Da	-	Da

Agenții turistice în Caraș Severin

Locul	Numele	Tipul
Băile Herculane	Argirom Tour	Tur-operator
Băile Herculane	Hercules	Tur-operator
Băile Herculane	Prosejur	Tur-operator
Clocotici	Birta Tours Craiova	Tur-operator
Bocșa	D&D Travel Agency	Tur-operator
Herculane	Hercules	Tur-operator
Oțelu Roșu	Retezat	Tur-operator
Oțelu Roșu	Severin Travel	Tur-operator
Reșița	A.T.T.	Tur-operator
Reșița	Banatia Travel Club	Tur-operator
Reșița	Birta Tours	Tur-operator
Reșița	Clivia	Tur-operator
Reșița	Iliasa	Tur-operator
Reșița	Sind România	Operator
Reșița	Turist Semenic	Tur-operator
Reșița	Xplorer Tours	Tur-operator
Reșița	Woiage Vest	Tur-operator

Servicii de transport

MIJLOACE DE TRANSPORT	REȘIȚA	CARAȘOVA	GORUIA	ANINA	BOZOVICI	PRIGOR	TEREGOVA	VĂLIUG	BREBU NOU
Autogară	X				X				
Curse regulate din autogara Reșița spre:		X	X	X	X				
Curse regulate din autogara Bozovici spre:						X	X		
Gară	X			X					
Legătură CFR cu Timișoara, Caransebeș	X								
Legătură CFR cu Oravița				X					
Legături CFR cu Caransebeș și Băile Herculane							X		
Taximetrie în localități	X								
Taximetrie în afara localității	X	X	X	X					
Mijloace de transport public în localități	X			X					

Aeroport internațional Timișoara (până la Reșița 100 km)

Aeroport local Caransebeș (până la Reșița 40 km)

Informații socio-economice

Cracterizare generală

INDICATOR	REȘIȚA	CARAȘOVA	GORUIA	ANINA	BOZOVICI	PRIGOR	TEREGOVA	VĂLIUG	BREBU NOU
Zone declarate defavorizate				X	X	X			
Zone expuse la riscuri naturale, inundații	X	X							
Risc datorat revărsării unui curs de apă /toreni	X	X	X	X	X	X			X
Riscuri naturale din avalanșe de	X			X					

INDICATOR	REȘIȚA	CARAȘOVA	GORUIA	ANINA	BOZOVICI	PRIGOR	TEREGOVA	VĂLIUG	BREBU NOU
zăpadă									
Riscuri tehnologice, chimii	X								
accidente în mină				X					
incendii de masă				X		X			
accidente la suprafață și în subteran, conducte gaz metan	X	X		X					
Zone istorice de importanță regională	X								
Zone istorice de importanță locală				X	X	X			
Monumente istorice de importanță națională	X			X					
Monumente istorice de importanță regională	X	X		X	X	X	X		X
Monumente istorice de importanță locală	X			X					
Monumente de artă plastică memorială de importanță națională									
Monumente de artă plastică memorială de importanță regională	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Monumente de artă plastică memorială de importanță locală	X			X	X				
Densitatea localităților în teritoriu	3,10 – 6,00		3,10-6,00	3,10 – 6,00	3,10-6,00	3,10-6,00		3,10 – 6,00	6,10 - 9,10
Structura rețelei de învățământ									
Rețele de învățământ de diversitate mare grădinițe, șc. gen., licee, înv. superior	X								
Rețele de învățământ de				X	X				

INDICATOR	REȘIȚA	CARAȘOVA	GORUIA	ANINA	BOZOVICI	PRIGOR	TEREGOVA	VĂLIUG	BREBU NOU
diversitate medie grădinițe, Șc. gen., licee									
Rețele de învățământ de diversitate mică		X				X		X	
Rețea de deservire sanitară									
Rețea de deservire sanitară Policlinici	X								
Rețea de deservire sanitară Ambulatoriu de specialitate 60				X	X				
Rețea de deservire sanitară Cabinete stomatologice	X			X	X				
Instituții publice de cultură și artă									
Instituții publice de cultură și artă: teatru, casă de cultură	X								
Instituții publice de cultură și artă: cămin cultural, bibliotecă	X	X	X	X	X	X	X	X	
PTTR									
Centre de asistență socială	X								
Zone deficitare în rezerve de apă	X	X		X					
Riscuri din lucrări hidrotehnice	X						X	X	
Degradări ale terenurilor agricole		X			X	X			
Lucrări pentru îmbunătățiri funciare					X				
Lucrări Drumuri Naționale	X	X		X					
Densitatea populației în teritoriu	55,00 - 50000	25 ,00 - 29,90		55,00- 50000	1,00- 14,9	15,00- 19,90		1,00- 14,9	15,00- 19,90
Salariați pe sectoare de activitate									
Sector primar - agricultură, silvicultură, piscicultură, ind. extractivă	0.78%			41.39%					

INDICATOR	REȘIȚA	CARAȘOVA	GORUIA	ANINA	BOZOVICI	PRIGOR	TEREGOVA	VĂLIUG	BREBU NOU
Sector secundar - ind. prelucrătoare, energie electrică și termică	X								
Gaze ,apă, construcții	47.77%			28.49%					
Potențial agricol U A T	0,5ha/loc	1,0-1,9ha/loc.		0,5ha/loc	1,0-1,9ha/loc.	1,0-1,9ha/loc.			4,0>4,0ha/loc
Potențial arabil U A T	pînă la 0,50ha/loc.	pînă la 0,50ha/loc.		pînă la 0,50ha/loc.	pînă la 0,50ha/loc.	0,50ha-0,99ha/loc.		pînă la 0,50ha/loc.	pînă la 0,50ha/loc
Potențial pășuni U A T	< 0,50ha/loc.	0,50 - 0,99 ha / loc		< 0,50 ha/loc	<0,50 ha / loc	1,00 - 1,99ha/loc		0,50-0,99ha/loc.	>40,00 ha/loc.
Potențial finețe U A T	< 0,50 ha / loc	0,5 - 0,99 ha / loc.		<0,50 ha / loc.	< 0,50 ha / loc.			< 0,50 ha / loc	20,35 ha / loc.
Potențial de livezi U A T	0,0005-0,0972 ha / loc.	0,0005 -0,0972 ha / loc		0,0 ha / loc.	0,0005-0,0972 ha /loc.	0,1001-0,2784 ha / loc.	0,1001-0,2784ha/loc	0,0 ha / loc.	0,0 ha /loc.
Potențial viticol UAT	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Potențial forestier UAT	< 0,50 ha / loc.	1,00 - 1,90 ha / loc.		1,00-1,90ha/loc.	2,0 - 3,90 ha / loc.	2,0 - 3,90 ha / loc.		4,00 >4,00ha/loc	1,00-1,90ha/loc.
Resurse din subsol UAT	mat. construcții calcar, cărbune			carbun, argila apa plata	carbun, azbest	azbest	feldspat	minereuri complexe, talc, disten	

PENSIUNI SI GOSPODARIILE AGROTURISTICE

Localitatea	Numar de pensiuni si gospodarii agroturistice	Suprafata agricola detinuta ha	Efective de animale-capete			Observatii
			Bovine	Ovine	Suine	
Resita	1	0,15	2	0	0	0
Anina	1	0,20	1	0	2	0
Bozovici	0	0	0	0	0	0
Brebu Nou	4	0,96	8	0	20	0
Carasova	1	0,80	3	10	8	0
Prigor	1	0,57	3	15	5	0
Teregova	1	0,66	0	0	4	0
Valiug	1	0,76	0	0	0	0
Goruiia	1	0,20	2	0	4	0
Total areal						
Total Judet	21	5,19	34	51	75	0

Agroturism

Localitatea	Gospodarii si pensiuni agroturistice		Gospodarii si pensiuni identificate		Gospodarii in curs de modernizare		Gospodarii agroturistice in faza de constructie	
	Atestate	Nr loc	Numar	Numar loc cazare	Numar	Numar loc cazare	Numar	Numar loc cazare
Resita	1	6					2	24
Anina	1	4			1	4		
Bozovici							1	12
Brebu Nou	4	40	5	40	2	16	1	8
Carasova	1	5	1	6				
Prigor	1	4						
Teregova	1	4						
Valiug	1	10	3	24	1	10	1	12
Goruia	1	6						
Total Judet	21	178	20	156	5	38	10	94

Situatia gospodariilor montane (UM=nr)

Localitatea	Numar de gospodarii	Numar de grajduri		Bazine de purin	Platforme de balegar	Grajduri cu			Finare
		Total	Noi sau modernizate			Apa curenta	Instalatii electrice	Instalatii de muls	
Resita P	815	335	180	180	280	156	156	28	180
Anina	1140	798	83	256	83	540	540	0	83
Bozovici	1368	892	221	621	734	421	421	15	197
Brebu Nou	392	17	4	8	4	17	17	1	4
Carasova	822	736	174	320	174	185	185	0	174
Prigor	989	885	148	213	148	121	121	0	148
Teregova	1449	1392	182	198	234	170	170	0	102
Valiug	452	360	85	108	85	51	51	0	85
Goruia P	432	384	56	175	187	273	273	0	0
Total Judet	43021	31983	6052	9625	7217	8367	7917	142	4808

Turism

Localitate	Unitați de cazare - număr	Turisti cazați număr	Înoptări număr
Reșița	9	15239	32474
Anina	-	-	-
Carasova	-	-	-
Goruia	-	-	-
Bozovici	1	348	2340
Prigor	-	-	-
Teregova	2	253	1955
Văliug	10	4204	10104
Brebu Nou	9	3186	11207

Indicatorii de turism pentru UAT Reșița, Văliug, Brebu Nou (2004)

Uat	Unitatea	Nr. Unitati de cazare	Turisti cazați total	Nr turisti ro	Nr. Total înoptări	Nr. Turisti ro	Nr. Camere	Nr. Locuri
Reșița	Hoteluri	1	8386	6932	14742	11779	109	215

Uat	Unitatea	Nr. Unitati de cazare	Turisti cazați total	Nr turisti ro	Nr. Total înoptări	Nr. Turisți ro	Nr. Camere	Nr. Locuri
Reșița	Vile turistice	2	1689	1606	3304	3114	23	46
Reșița	Cabane	2	422	402	1050	402	26	64
Reșița	Tabere elevi	1	2173	2173	8641	8641	32	130
Reșița	Pensiuni	3	1476	1271	2264	1754	16	30
Reșița	Pens. Agroturistice	0	0	0	0	0	0	0
Reșița	Popas turistic	0	0	0	0	0	0	0
Reșița	Căsuțe	1	36	36	68	68	10	20
Total Reșița		10	14182	12420	30069	25758	216	505
Văliug	Hoteluri	1	0	0	0	0	26	57
Văliug	Vile turistice	2	1697	1598	2821	2642	39	99
Văliug	Cabane	5	2459	2451	4484	4468	198	427
Văliug	Tabere elevi	1	820	820	4057	4057	15	72
Văliug	Pensiuni	1	32	32	54	54	5	14
Văliug	Pens. Agroturistice	1	32	32	54	54	5	14
Văliug	Popas turistic	1	77	77	142	142	15	30
Văliug	Căsuțe	0	0	0	0	0	0	0
Total Văliug		12	5117	5010	11612	11417	303	713
Brebu Nou	Hoteluri	1	587	543	1131	1055	41	109
Brebu Nou	Vile turistice	0	0	0	0	0	0	0
Brebu Nou	Cabane	0	0	0	0	0	0	0
Brebu Nou	Tabere elevi	2	1714	1714	9475	9475	20	104
Brebu Nou	Pensiuni	5	1479	1447	3242	3115	28	64
Brebu Nou	Pens. Agroturistice	2	159	155	802	791	8	19
Brebu Nou	Popas turistic	0	0	0	0	0	0	0
Brebu Nou	Bungalow	1	105	77	172	116	11	22
Brebu Nou	Căsuțe	0	0	0	0	0	0	0
Total Brebu Nou		11	4044	3936	14822	14552	108	318
Total General		33	23343	21366	56503	51727	627	1536

Peisaje caracteristice

Peisajul din parcul național și zona limitrofă este un peisaj natural, ce conține zone antropizate, zone renaturalizate și zone degradate. Datorită morfologiei și petrografiei regiunii, sunt două peisaje caracteristice parcului național corespunzătoare Munților Semenic (roci metamorfice – sisturi cristaline) și Munților Aninei (roci sedimentare - calcare)

Munții Semenicului sunt caracterizați de platoul cu numeroase izvoare și turbării active din golul montan semenic situat la altitudinea medie de 1400 m de unde coboară culmi împădurite cu fag și brad și văi cu apă permanentă. Zona sudică a muntelui reprezintă un martor al naturii nealterate de intervenția umană prin existența unei suprafețe de peste 5000 ha de pădure virgină de fâgete străbătută de o singură potecă. Zona nordică și vestică este caracterizată de păduri de fag în amestec cu bradul care au fost și sunt exploatate silvic fapt pentru care peisajul este alterat. Tot în această zonă există o rețea de canale ce colectează apa pâraielor de versant. Lucrarea hidrotehnică are o valoare tehnică și cultural-istorică. În zona nordică a munților Semenicului, limitrof parcului sunt 2 lacuri antropice pe malul cărora sunt numeroase construcții destinate agrementului, unități de cazare, servire a mesei, case de vacanță private.

Din punct de vedere geomorfologic principalele caracteristici ale peisajului sunt:

- ✗ Văi principale cu afluenți numeroși de tip ogașe de torent, râpă de obârșie, rigole: Valea Bârzava, Valea Poneasca, Valea Nera, Valea Grădiște;
- ✗ Stâncării și acumulări de pietre: golul montan Semenik (Vf. Semenik, Gozna, Piatra Nedeei), Culmea Nergana, Tâlva Prințului, Tâlva, Păroasa.
- ✗ Abrupturi, cueste: Vf. Semenik, Piatra Nedeei.

Din punct de vedere al vegetației principalele caracteristici ale peisajului sunt:

- ✗ Păduri tinere cu vârsta medie a arborilor de 30 ani: Valea Poneasca, Coșava;
- ✗ Păduri de foioase (preponderent fag) în amestec cu rășinoase (brad introdus artificial) cu vârsta medie a arborilor de 100 ani: Valea Bârzavei;
- ✗ Păduri virgine de fâgete cu vârsta medie peste 350 ani: Valea Nera, Nergănița.
- ✗ Pășuni: Poiana Beții, golul montan Semenik, Poiana Mare, Poiana Brăian;
- ✗ Turbării active: golul montan Semenik, Poiana Begului.

Din punct de vedere antropic, se disting următoarele influențe ale peisajului:

- ✗ Zone cu construcții din lemn și piatră (stâne) în teritorii neîmpădurite: golul montan Semenik;
- ✗ Zone construite (intravilan) în parc: Stațiunea Semenik;
- ✗ Zone construite (intravilan) în vecinătatea parcului: Crivaia, Văliug;
- ✗ Lacuri antropice în vecinătatea parcului: Gozna, Trei Ape;
- ✗ Rețele electrice în zona: Crivaia-Păstrăvărie și Crivaia Semenik; rețea dezafectată: Stațiunea Semenik-Capul Muntelui;
- ✗ Drumuri publice: Prislop-Stațiunea Semenik (asfaltat), Valea Bârzava (neasfaltate);
- ✗ Drumuri silvice: Valea Bârzava, versantul nordic și vestic al muntelui și drumuri rezultate în urma exploatărilor silvice în numeroase zone;

Munții Aninei sunt caracterizați de platouri cu doline lapiezuri și avene, fragmentate de chei și văi cu versanți abrupti în care sunt numeroase peșteri. Zona vestică este caracterizată de Cheile Gârliștei cu versanți împăduriți, înconjurați de platouri cu energie mare de relief și dealuri cu pășuni și pășuni împădurite. În versanții cheilor sunt dezvoltate peșteri în majoritate de mici dimensiuni dar care pot ajunge până la 1 km (Peștera cu Apă din Cheile Gârliștei).

Zona centrală, sudică și estică este străbătută de Cheile Carașului și cheile adiacente ale unor afluenți (Buhu, Comarnic). Caracteristicile acestui perimetru sunt: Pereți calcaroși, versanți cu vegetație chasmofitică, grohotișuri, peșteri în versanți (maxim 6500m lungime Peștera Buhui) și avene în platourile cu doline și lapiezuri (maxim -86 m denivelare Av. De la Padina Seacă), zone împădurite cu fag ce alternează cu pășuni și fânețe nefolosite sau plantații de pruni. În apropierea localității Iabalcea, suprafețe mici sunt cultivate cu porumb. Zona nordică, împădurită, este caracterizată de o mare densitate de văi de doline și văi seci în care se dezvoltă avene (cel mai adânc aven din Banat, Avenul din Poiana Gropii – 235m denivelare).

Din punct de vedere geomorfologic principalele caracteristici ale peisajului sunt:

- ✗ Chei și văi adâncite cu pereți calcaroși, grohotișuri, izvoare, cascade, depuneri de travertin și peșteri în zonele: Valea Carașului, Buhui, Gârliște, Sodal;
- ✗ Platouri calcaroase neîmpădurite cu doline, văi de doline, lapiezuri și câmpuri de lapiezuri: Dl. Cârnapole, Zaglavac, Groapa Iepii, Gavevici, Repciun, Golaș, Ravniște, Coveliște, Moghila;
- ✗ Platouri calcaroase împădurite cu doline, văi de doline, lapiezuri și câmpuri de lapiezuri: Dl. Pinului, Cioaca Mare, Gabrova, Cioaca cu Apă, Putnata, Navesu Mare, Coveliște, Socolovăț, Cireșnaia, Cârneală, Colonovăț;

- ✘ Zone cu densitate mare de văi oarbe la contactul litologic calcar-șist cristalin: Platoul Cârneală, Ponicoava, Dl. Piatra Albă, Poiana Gropii, Sumbrac;
Din punct de vedere al vegetației principalele caracteristici ale peisajului sunt:
- ✘ Suprafețe întinse cu păduri de foioase (preponderent fag) și rășinoase (brad introdus artificial) ce se regăsesc pe tot cuprinsul parcului, în văi și platouri. Vârsta arborilor în anumite zone depășește 130 ani: platoul Cârneală, Buhui, Mărghitaș, Socolovăț, Comarnic, Valea Bârzavei;
- ✘ Elementul principal din acest punct de vedere îl constituie cea mai întinsă suprafață de pădure virgină de fâgete (vârsta medie peste 350 ani) situată la Izvoarele Nerei.
- ✘ Pășuni cu tufărișuri, ienupăr, împăduriri naturale în pâlcuri: Dl. Cârnapole, P-na Toplița, P-na Vârcane, Dl. Coveliste, Dl. Straja, Dl. Moghila;
- ✘ Fânețe și pășuni: Cioaca cu Apă, Sumbrac, Pașac, Dl. Golaș, Mărghitaș, Dl. Cuptoare.

Din punct de vedere antropic, se disting următoarele influențe ale peisajului:

- ✘ Zone cu construcții din lemn și piatră (sălașe) în teritorii neîmpădurite: Platoul Iabalcea, Dl. Pașac, Dl. Gavevici, obârșia văii Raicovacea, Dl. Livada Moghila, Dl. Moghila, Dl. Straja ;
- ✘ Zone cu aglomerări de construcții și gospodării permanente: zona la sud-est de Iabalcea;
- ✘ Lacuri antropice de suprafață: Buhui, Mărghitaș;
- ✘ Lacuri antropice subterane: P. Buhui;
- ✘ Rețele electrice în zona vestică între Cheile Carașului și Cheile Gârliștei;
- ✘ Drumuri publice: Carașova-Anina (asfaltat), Valea Mare, Comarnic, Navesul Mare, Buhui (neasfaltate);
- ✘ Drumuri silvice: Valea Sodol, Cioaca Mare, Toplița, Comarnic, Izvorul Mare, Cârneală și drumuri rezultate în urma exploatărilor silvice în numeroase zone;
- ✘ Terasamente de cale ferată forestieră: Valea Gârliște (funcțională), Valea Carașului, Buhui, Sodol (dezafectate).

Peisajul subteran

Peisajul subteran natural cu excepția câtorva peșteri și avene este puțin alterat. Alterarea peisajului constă în degradarea unor depozite speogenetice (sedimente, formațiuni) și grafiti pe pereți. Degradarea majoră este generată de căutătorii de comori.

Peisajele caracteristice siturilor sunt:

- ✘ Peșteri fosile situate în versanții văilor, cu dezvoltări între 5 și 50 m, galerii în general de dimensiuni reduse, cu rare forme de acumulare și sedimentare ;
- ✘ Peșteri fosile situate în versanții văilor sau în partea superioară a dealurilor, cu dezvoltări între 50 și 800 m, galerii în general de dimensiuni mari, cu frecvente forme de acumulare și sedimentare. Aici se distig formele de precipitare chimica care formează ansambluri de formațiuni (stalactite, stalagmite, coloane, planșee, cruste parietale, gururi), (P. Gaura Pârșului de la Capul Baciului, P. 2 Mai, P. Cuptorul Porcului, P. Descendentă, P. Strategică, P. nr. 7 din Dealul Cioploaia, P. Galațiului);
- ✘ Peșteri cu pasaje fosile, subfosile și active, descendente care reprezintă componente ale sistemelor carstice, având dezvoltări de peste 1.000m și denivelări de 50-100m. Sunt situate în zonele de descărcare a principalelor acvifere carstice sau în zonele de subteranizare a unor debite la contactul litologic calcar-șist cristalin (Valea Sodol, Valea Carașului, Valea Gârliște). Aceste sisteme carstice complexe au în componență galerii, puțuri, hornuri, săli unele de mari dimensiuni. Sectoarele galeriilor active cu forme de eroziune și coroziune alternează cu cele fosile cu depozite aluvionare și speleoteme de mari dimensiuni (P. Gaura Turcului, P. Liliecilor, P. de sub Cetate, P. Țolosu, P. Comarnic, P. Exploratorii 85, P. Buhui, P. din Valea Seacă, P. c u Apă din Cheile Gârliștei, P. Vidra, P. de la Găuri, P. nr. 3 de la Cârneală) ;
- ✘ Avene fosile situate în platourile carstice, în zone cu doline, cu denivelări de până la 50 m cu 1-3 puțuri cu puține depozite speogenetice;

- ✗ Avene fosile situate în platourile carstice sau versanții dealurilor/văilor cu denivelări de până la 150 m cu depozite speogenetice de dimensiuni mici sau medii (Av. Cioaca Mare, Av. din Dolină, Av. de la Padina Seacă, Av. Dibaci);
- ✗ Avene cu pasaje fosile, subfosile și active, care reprezintă componente ale sistemelor carstice, având dezvoltări de 100-1000m și denivelări de 50-236m. Sunt situate în zonele de subteranizare a unor debite la contactul litologic calcar-șist cristalin (Dealul Pinului, Cârneală . Aceste sisteme carstice complexe au în componență puțuri, galerii descendente, hornuri, săli unele de mari dimensiuni. Sectoarele galeriilor active cu forme de eroziune și coroziiune alternează cu cele fosile cu depozite aluvionare și speleoteme de mici dimensiuni (Av. din Poiana Gropii, Av. Albastru).

Pe cuprinsul parcului există o mare varietate de peisaje și forme subterane funcție de zona carstică.

Zonarea parcului național (Avizată de CȘ)

Zona central (format din zona de protecție strict și zona de protecție integrală) are ca obiective:

- funcționarea în stare naturală, fără intervenție umană a ecosistemelor terestre, acvatică și subterane.
- Activități de cercetare, educație și turism cu intensitate redusă.

Zona periferică are ca obiective (format din zona de conservare durabilă și dezvoltare durabilă):

- funcționarea în stare semi-naturală, cu intervenție umană redusă a ecosistemelor terestre, acvatică și subterane.
- Activități de cercetare, educație și turism cu intensitate medie sau mare.
- Construcții incluse în intravilanele existente la data stabilirii limitelor parcului național (2003) sau construcții care servesc scopului PN, conform legii.

Tipuri de zone

Nr.	Zona principală	Zona	Sub-zona
1	Zona centrală	Zonă cu protecție strictă	-
		Zonă de protecție integrală	-
2	Zona periferică	Zonă de conservare durabilă	Primul rând de parcele întregi
			Construcții existente
		Zonă de dezvoltare durabilă	-

Suprafețele și ponderea zonării interne

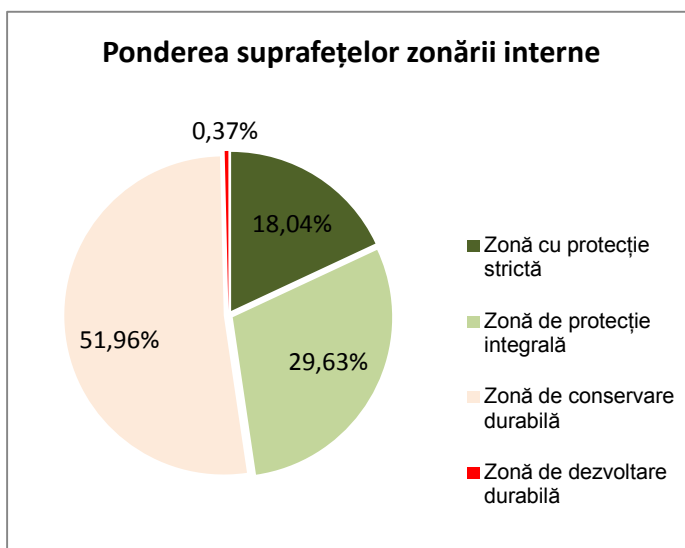
Nr.	Zona principală	Sprafată (ha)	%	Zona	Sprafată (ha)	%
1	Zona centrală	17.299	47	Zonă cu protecție strictă	6.546	18
				Zonă de protecție integrală	10.753	29
2	Zona periferică	18.857	53	Zonă de conservare durabilă	18.857	50
				Zonă de dezvoltare durabilă	135	3

Vecinătatea (buffer zone)

Vecinătatea parcului național a fost stabilită pe baza următoarelor amenințări, pentru a asigura un mediu curat și un peisaj seminatural pentru practicarea turismului:

- Poluarea apei

- Riscul poluării corpurilor de apă de suprafață din surse situate în afara PN
- Riscul poluării corpurilor de apă subterană în zonele carstice din surse situate în afara PN.
- Poluarea aerului și solului
  - Riscul poluării aerului și solului din surse situate în afara PN
- Poluare fonică
  - Riscul poluării fonice din surse situate în afara PN
- Fragmentarea continuității structurii habitatelor de pădure.

Categoriile de arii protejate ce compun parcul în prezent (situația la 31.12.2011)

Ariile naturale protejate/zonile protejate ce compun perimetrul de referință sunt:

Cod	Categoria de arie protejată	Denumirea	ha
I.1.	Rezervație Științifică, categoria I IUCN, clasa A	Peștera Răsuflătoarei	1,1
O	Parc National, categoria II IUCN	Semenic – Cheile Carașului	36.196,9
2.289.	Monument al Naturii, categoria III IUCN, clasa B	Peștera Popovăț	0,1
2.282.	Rezervație Naturală, categoria IV IUCN	Cheile Carașului	3.028,3
2.285.	Rezervație Naturală, categoria IV IUCN	Cheile Gârliștei	517,0
2.283.	Rezervație Naturală, categoria IV IUCN	Izvoarele Carașului	578,0
2.287.	Rezervație Naturală, categoria IV IUCN	Buhui-Mărghitaș	979,0
2.284.	Rezervație Naturală, categoria IV IUCN	Izvoarele Nerei	5.028,0
2.286.	Rezervație Naturală, categoria IV IUCN	Bârzăvița	3.406,9
IV.15.	Rezervație Naturală, categoria IV IUCN	Peștera Exploratorii 85	15,0
2.288.	Rezervație Naturală, categoria IV IUCN, clasa C/B	Peștera Comarnic	0,1
2.290.	Rezervație Naturală, categoria IV IUCN, clasa C/B	Peștera Buhui	0,1
-	Zona de Conservare Specială	Cheile Carașului	3.379,6
-	Zona de Conservare Specială	Cheile Gârliștei	602,6
-	Zona de Conservare Specială	Izvoarele Carașului	1.409,5
-	Zona de Conservare Specială	Buhui-Mărghitaș	218,1
-	Zona de Conservare Specială	Izvoarele Nerei	4.900,0
ROSCI0226	Situl de Importanță Comunitară	Semenic – Cheile Carașului	37.730,0
ROSPA0086	Aria de Protecție Specială Avifaunistică	Munții Semenic - Cheile Carașului	36.196,9

Analiza factorilor interesați

Mediu intern (APNSCC)

- Administrația parcului național

Mediu extern (diverse organizații, etc)

- Autoritatea Națională pentru Turism - aplicarea politicilor de dezvoltate a turismului în România.
- Consiliul Județean Caraș Severin, biroul pentru turism – aplicarea Planului Local de Acțiune pentru Mediu
- Consiliul Județean Caraș Severin, Serviciul Public Salvamont – întreținerea stării corespunzătoare a traseelor turistice și asigurarea salvărilor montane în caz de accident.
- Agenția pentru Protecția Mediului – aplicarea Planului Local de Acțiune pentru Mediu
- Consiliile locale de pe raza parcului – dezvoltarea serviciilor turistice pentru maximizarea veniturilor în sectorul privat și public.
- Direcția Silvică Reșița, Ocoalele silvice – diversificarea surselor de venit, din servicii de cazare în cabane.
- Proprietarii de hoteluri, vile turistice, cabane – mărirea gradului de ocupare a unităților de cazare și servire a mesei, diversificarea serviciilor.
- Proprietarii de pensiuni, popasuri turistice, căsuțe – mărirea gradului de ocupare a unităților de cazare și servire a mesei, diversificarea serviciilor.
- Administratorii taberelor de elevi – menținerea serviciilor.
- Agențiile de turism – crearea de programe turistice și ecoturistice pentru aria protejată.
- Asociația de Ecoturism din România – dezvoltarea ecoturismului în parc
- Asociația Bike Attak – dezvoltarea de trasee cicloturistice în aria protejată
- Asociația Speologică Exploratorii – creșterea nivelului de dotare a traseelor turistice, identificarea și amenajarea de noi obiective turistice / trasee tematice (peșteri, cascade, etc)

Vizitatorii

- După domiciliu
  - Din România (zona de sud și vest a țării)
  - Din alte țări
    - De naționalitate Română
    - Din diferite țări (preponderent Europa)
- După tipul de grup
  - De muncă (colégi de serviciu din diverse domenii)
  - Politic (-)
  - Religios (preponderent bapțiști)
  - Recreativ (elevi din Caraș Severin)
  - Profesional (carstologi, geologi, biologi)

SECȚIUNEA D SINTEZE

Dezvoltarea turismului durabil în parcul național și în vecinătatea acestuia reprezintă o soluție viabilă pentru rezolvarea problemelor de conservare ale resurselor naturale și a evoluției socio-economice pozitive a comunităților.

Important este faptul că punerea în aplicare a strategiei și a planurilor de acțiune trebuie să se facă integrat, cu participarea tuturor actorilor din politică, administrație, turism, sector neguvernamental.

Deasemeni, politica de dezvoltare trebuie să urmărească dezvoltarea zonelor de cazare, masă, agrement, case de vacanță la periferia masivelor muntoase și a parcului adică în localități și imediata vecinătate a acestora pentru a nu degrada resursele naturale și peisajul din parc pe de o parte și pentru a beneficia de acces facil, utilități edilitar-gospodărești, resurse umane disponibile.

Principalele resurse naturale – obiective turistice, sunt fenomenele carstice (Chei, peșteri, avene, izvoare, cascade, pereți calcaroși, doline), pădurile de foioase și rășinoase (păduri virgine, cvasivirgine, păduri modificate) și speciile de animale și plante (orhidee, ienupăr, lup, căprioară, cerb, mistreț)

Principalele resurse culturale / antropice – obiective turistice, sunt lacurile Trei Ape, Gozna, Buhui, Mărghitaș, Poneasca, cetatea Carașova, mori de apă, sălașe, obiecte de artă tradițională, terasamente CFF cu tunele, pârtii de schi.

Zona Brebu Nou-Gârâna

Este situată în vecinătatea de nord a parcului național și se caracterizează prin următorii indicatori:

- Resurse naturale, culturale, antropice: pădure, pășune, Lacul Trei Ape, parc de sculptură, arhitectură tradițională germană, acces facil.
- Evoluția indicatorilor de turism: în creștere
- Evoluția investițiilor în turism și case de vacanță: în creștere accelerată
- Pericole: construcții amplasate haotic, dispariția arhitecturii și obiceiurilor tradiționale, lipsa utilităților, generarea accentuată a poluării solului și apei

Zona Crivaia

- Resurse naturale, culturale, antropice: pădure, valea Bârzavei, Lacul Gozna, acces facil.
- Evoluția indicatorilor de turism: în creștere
- Evoluția investițiilor în turism și case de vacanță: în creștere accelerată
- Pericole: construcții amplasate haotic, lipsa utilităților, generarea accentuată a poluării solului și apei

Zona Semenici

- Resurse naturale, culturale, antropice: pădure virgină, pășune, turbării și izvoare, stânci izolate, puncte de belvedere, acces dificil iarna.
- Evoluția indicatorilor de turism: în scădere
- Evoluția investițiilor în turism și case de vacanță: în scădere
- Pericole: extinderea intravilanului, construcții amplasate haotic în extravilan, lipsa utilităților, generarea accentuată a poluării solului și apei

Zona Reșița-Cuptoare

- Resurse naturale, culturale, antropice: pădure, izvoare cu depunere de travertin, cascade, peșteri și avene de mari dimensiuni, pereți calcaroși, puncte de belvedere, acces dificil iarna.
- Evoluția indicatorilor de turism: constant
- Evoluția investițiilor în turism și case de vacanță: în creștere în orașul Reșița, inexistente în cartierul Cuptoare.
- Pericole: -

Zona Carașova- Iabalcea-Gârliște

- Resurse naturale, culturale, antropice: Cheile Carașului și Gârliștei, păduri, izvoare cu depunere de travertin, cascade, peșteri și avene de mari dimensiuni, Peștera turistică Comarnic, pereți calcaroși, puncte de belvedere, cetatea Carașova, mori de apă, agricultură tradițională, trasee de alpinism, locuri de campare, acces dificil iarna.
- Evoluția indicatorilor de turism: constant.
- Evoluția investițiilor în turism și case de vacanță: în creștere slabă.
- Pericole: dezvoltarea de activități economice incompatibile, degradarea peisajului datorită tăierii lemnului în zonele destinate pentru turism, degradarea continuă a căilor de acces în parc, lipsa pensiunilor omologate, conflicte cu noii proprietari de teren.

Zona Anina

- Resurse naturale, culturale, antropice: Cheile Carașului și Gârliștei, păduri, izvoare cu depunere de travertin, cascade, peșteri și avene de mari dimensiuni, Peștera Buhui, pereți calcaroși, puncte de belvedere, Lacul Buhui, Lacul Mărghitaș, mori de apă, agricultură tradițională, locuri propice de campare, acces dificil iarna.
- Evoluția indicatorilor de turism: în scădere.
- Evoluția investițiilor în turism și case de vacanță: în creștere slabă.
- Pericole: Construirea de case de vacanță în intravilanele Mărghitaș, Orașul Nou, dezvoltarea de activități economice incompatibile, degradarea peisajului datorită tăierii lemnului în zonele destinate pentru turism, degradarea continuă a căilor de acces în parc, lipsa pensiunilor omologate, intensificarea activităților ilegale (tăierea lemnului, braconaj, colectare fier vechi), imposibilitatea amenajării Peșterii Buhui datorită sursei de alimentare cu apă a orașului.

Zona Bozovici-Prigor

- Resurse naturale, culturale, antropice: pădure, pereți calcaroși, puncte de belvedere, mori, Lacul Poneasca, acces dificil iarna.
- Evoluția indicatorilor de turism: constant
- Evoluția investițiilor în turism și case de vacanță: în creștere slabă.
- Pericole: construcții amplasate haotic în zona Lacului Poneasca

Analiza SWOT

Puncte tari

- Diversitatea peisajului
- Diversitatea și mărimea reliefului carstic
- Peșteri amenajabile
- Diversitate biologică ridicată
- Păduri virgine pe suprafețe mari
- Persistența îndelungată a zăpezii pe Muntele Semenic
- Menținerea activităților tradiționale în zona vestică
- Arhitectură aparte în zona vestică și nord-estică
- Zona centrală nepoluată

- Accesibilitate cu mijloace auto pe drumuri asfaltate în zona nordică și vestică
- Accesibilitate pe calea ferată în zona de NV și SV
- Trasee turistice marcate corespunzător
- Potențial pentru diversificarea sporturilor de iarnă și de vară
- Periculozitate redusă privind căderile în gol, avalanșe, rătăcirii

Puncte slabe

- Infrastructura de poteci turistice este degradată sau inexistentă
- Degradarea peisajului și a vegetației pe traseele turistice datorită exploatării lemnului
- Lipsa interpretării pe traseele turistice
- Lipsa locurilor de popas, picnic și campare amenajate
- Lipsa dotărilor la intrările în parc
- Drumurile publice din interiorul parcului sunt degradate
- Lipsa instalațiilor performante, de transport persoane, de tip teleschi
- Domeniul schiabil nemodernizat
- Poluare ridicată în zona periferică
- Slaba dotare cu utilități edilitar-gospodărești în comunități și stațiuni turistice
- Inexistența sau dezvoltarea redusă a pensiunilor turistice
- Lipsa resurselor umane specializate în domeniu
- Degradarea patrimoniului cultural
- Inexistența programelor turistice la agențiile de turism care au ca destinație parcul

Oportunități

- Situația parcului în vecinătatea UE
- Creșterea interesului străini pentru oportunitățile turismului din est.
- Dezvoltarea sistemului de învățământ liceal, postliceal și universitar în domeniul turism-servicii.
- Dezvoltarea și diversificarea produselor și programelor turistice și ecoturistice
- Diversificarea sporturilor de vară și de iarnă
- Credite nerambursabile sau cu dobândă redusă pentru dezvoltări turistice
- Credite nerambursabile pentru infrastructura de transport și utilități
- Credite nerambursabile pentru programe ecoturistice și culturale
- Existența unui cadru natural încă neafectat de amenajări turistice complexe

Amenințări

- Slaba implicare a autorităților pulice județene și locale
- Extinderea / înființarea de intravilane în interiorul parcului
- Construirea de cabane, vile, case de vacanță în extravilanul localităților
- Construirea de noi drumuri forestiere
- Exploatarea excesivă a resurselor naturale regenerabile
- Exploatarea resurselor naturale neregenerabile
- Creșterea excesivă a numărului de animale și depășirea capacității de suport a pajiștilor
- Degradarea în continuare a accesului pe drumuri și poteci în parc
- Limitarea libertății de practicare a turismului datorită apariției proprietăților private.
- Membrii comunităților locale nu sunt interesați în dezvoltarea de pensiuni
- Proprietarii / administratorii de unități de cazare și servire a mesei asigură servicii sub standarde
- Concurența țărilor vecine
- Oferta turistică nu este competitivă

SECȚIUNEA E STRATEGII DE VIITOR

Scopul Parcului Național Semenic – Cheile Carașului este *protejarea mediului natural, a ecosistemelor și valorilor cultural-istorice pentru generațiile viitoare, știință, educație, turism.*

Principii pentru turism în parcul național

- Conservarea resurselor
- Satisfacție pentru vizitatori
- Economie rurală susținută
- Dezvoltare integrată
- Design specific
- Marketing modern

Linii directe

- transformarea dezvoltării existente nondurabile în forme mai durabile;
- stabilirea standardelor durabile pentru noile dezvoltări, în special în mediile sensibile;
- desemnarea unor zone pentru diferite grade de turism bazate pe capacitatea portantă a ariilor protejate, incluzând sanctuare și zone de liniște, ca și zone potrivite pentru diferite niveluri de folosință turistică și de dezvoltare;
- reducerea poluării și decongestionarea traficului de vacanță;
- evitarea turismului și a recreerii excesive în aria protejată;
- asigurarea că din turism beneficiază și comunitățile locale;
- asigurarea de ajutoare și resurse pentru aplicarea din timp a planurilor;
- pregătirea managerilor ariei protejate și a operatorilor de turism, în turismul durabil;
- realizarea parteneriatelor pentru implementarea cu succes a strategiei.

Temele pentru turism în parc și vecinătatea acestuia

- J. Planificarea integrată a turismului
- K. Dezvoltarea infrastructurii de acces spre parc
- L. Dezvoltarea infrastructurii de vizitare a parcului
- M. Dezvoltarea serviciilor turistice
- N. Dezvoltarea producției pentru turism
- O. Dezvoltarea și diversificarea produselor și programelor turistice
- P. Dezvoltarea programelor interpretative și educaționale
- Q. Specializarea resurselor umane
- R. Dezvoltarea marketingului turistic

Dezvoltarea turismului durabil asociat cu alte ramuri economice constituie o direcție prioritară pentru toate comunitățile, reprezentând o cale de revigorare socio-economică.

Valorile naturale și culturale trebuie păstrate și valorificate durabil, turistic, în beneficiul parcului și al comunităților.

A. Planificarea integrată a turismului

Strategia reprezintă documentul oficial care stă la baza tuturor deciziilor de planificare în parc a activităților turistice și este asociată cu Planul de Management al PNSCC. Deasemeni după

refacerea PUG-urilor pe principiile strategiei și realizarea unui PUZ al PNSCC și acestea vor fi instrumente utile de dezvoltare turistică.

Se va elabora o hartă a zonării interne din punct de vedere turistic pentru parc și vecinătatea acestuia, care va fi în strânsă corelare cu zonarea internă a parcului din punct de vedere al protecției și conservării. Zonarea turistică și gradele de dezvoltare nu vor intra în contradicție cu Planul de management.

Toți actorii care se ocupă de planificarea sau administrarea unor activități în parc și vecinătatea acestuia trebuie să ia în considerare impactul pe care-l va avea investiția asupra resurselor naturale și asupra altor investiții din perimetrul de referință.

Prin această planificare se vor evita tendințele negative actuale de realizare a unor construcții sau intravilane în detrimentul resursei naturale, a peisajului care reprezintă atutul zonei dpdv turistic și fără de care serviciile de turism nu mai au obiect.

Toate planificările de dezvoltare trebuie să se facă în baza unui plan de marketing, singurul care poate oferi date concrete privind oportunitatea și eficiența afacerilor în turism.

B. Dezvoltarea infrastructurii de acces spre parc

Parcul este suficient de accesibil pe drumurile publice însă acestea trebuie reabilitate.

Deasemeni fiecare intrare în parc trebuie amenajată și semnalizată corespunzător pentru a atenționa vizitatorii că intră într-o arie protejată și pentru a oferi informații. Pot fi organizate și locuri de picnic.

Inițiativa Consiliului Județean de reabilitare a drumului Reșița - Slatina Timiș va fi benefică pentru accesul spre parc din drumul E70 Băile Herculane-Caransebeș.

Intrări permise în parc pentru vizitatori.

Nr.	Localitatea	Intrarea în parc (locul)	Drumul / traseul turistic		Starea
			Nr.	Sectorul	
1	Văliug	Prislop	DJ582E	Prislop-Stațiunea Semenic	B
2	Văliug	Crivaia	DJ582D	Văliug-Vila Klauss	R
3	Reșița	Minda	DJ582C	Reșița-Anina (Orașul Nou)	R
4	Iabalcea	Padina Seacă	DC92	Iabalcea-Padina Seacă	R
5	Carașova	Viaduct Șereniac	DN58	Reșița Anina	R
6	Anina	Celnic	DN58	Reșița-Anina	R
7	Anina	Orașul Nou	DJ582C	Anina-Mărghitaș	R
8	Anina	Maial	DP9	Anina-Buhui	R
9	Bozovici	Poneasca	DP	Miniș-Poneasca	R
10	Borlovenii Vechi	Botul Calului	DP5	Borlovenii Vechi-Vila Klauss	B
11	Gărâna	Gărâna	1 bandă roșie	Gărâna-Borlovenii Vechi	R
12	Reșița	Sodol	2 bandă albastră	Reșița-Gura Golumbului	R
13	Anina	Dl. Trei Movile	2 bandă albastră	Gura Golumbului-Reșița	R
14	Carașova	Dl. Golaș	4 cruce galbenă	Carașova-Cheile Gârliștei	R
15	Iabalcea	Crucea Iabalcei	6 triunghi roșu	Crucea Iabalcei-Poiana Prolaz	R
16	Carașova	Viaduct Caraș	7 triunghi albastru	Carașova-Comarnic	R
17	Gârliște	Poiana Periș	8 punct roșu	Gârliște-Anina	R
18	Anina	Slucht	8 punct roșu	Anina-Gârliște	R
19	Văliug	Crivaia	9 punct albastru	Crivaia-Semenic / Cuptoare	R
20	Cuptoare	Poiana Bichii	9 punct albastru	Cuptoare-Crivaia	B

B=bun, R=rău

C. Dezvoltarea infrastructurii de vizitare a parcului

Pentru aproape toate căile de acces sunt necesare lucrări de reabilitare sau construire la care se adaugă lucrările de întreținere neexecutate în prezent și care au condus la degradări majore de drumuri și poteci.

Drumurile din interiorul parcului trebuie să aibă studii în baza cărora se va reglementa accesul (tonaj) și o analiză a impactului circulației pentru resursele naturale.

Reabilitarea drumurilor se va face prin pietruire, procedeu care nu va afecta mediul și peisajul, menținând caracterul cât mai natural al ariei. Excepție de la acest principiu face doar drumul de acces în Stațiunea Semenic.

Potecile turistice necesită lucrări de curățire a vegetației, consolidare, evacuarea pământului, realizarea de podețe. Pentru lucrări se va folosi piatră și lemn și în mod special alte materiale de construcție.

Căi de acces permise în parc, pentru vizitatori.

Nr.	Localitatea	Drumul / traseul turistic		Starea
		Nr.	Sectorul	
1	Văliug	DJ582E	Prislop-Stațiunea Semenic	B
2	Văliug	DJ582D	Văliug-Vila Klauss	R
3	Reșița	DJ582C	Reșița-Anina (Orașul Nou)	B
4	Iabalcea	DC92	Iabalcea-Padina Seacă	R
5	Carașova	DN58	Reșița Anina	B
7	Anina	DJ582C	Anina-Mărghitaș	S
8	Anina	DP9	Anina-Buhui	S
9	Bozovici	DP	Miniș-Poneasca	R
10	Borlovenii Vechi	DP5	Borlovenii Vechi-Vila Klauss	R
11	Gărâna	1 bandă roșie	Gărâna-Borlovenii Vechi	S
12	Reșița	2 bandă albastră	Reșița-Gura Golumbului	S
14	Carașova	4 cruce galbenă	Carașova-Cheile Gârliștei	S
15	Iabalcea	6 triunghi roșu	Crucea Iabalcei-Poiana Prolaz	B
16	Carașova	7 triunghi albastru	Carașova-Comarnic	S
17	Gârliște	8 punct roșu	Gârliște-Anina	S
20	Cuptoare	9 punct albastru	Cuptoare-Crivaia-Semenic	S

B=bun, S=satisfăcător, R=rău

D. Dezvoltarea serviciilor turistice

Serviciile de cazare – se vor dezvolta în vecinătatea parcului, la marginea masivelor muntoase. Dezvoltarea se va axa pe pensiuni turistice și agroturistice. Hotelurile din interiorul parcului (Stațiunea Semenic și Mărghitaș) vor funcționa la capacitatea actuală cu luarea măsurilor speciale privind evacuarea apelor uzate, deșeuri. Arhitectura clădirilor trebuie să fie caracteristică clădirilor din zona montană, cu respectarea unor elemente din tradiția arhitecturală locală. Pensiunile agroturistice vor păstra pe cât posibil arhitectura specifică zonei.

Serviciile de masă, alimentație publică – se vor baza pe rețete specifice zonei, produse naturale. Pentru pensiunile agroturistice prioritatea o constituie și produsele alimentare provenite din gospodărie. Se va pune accent pe băuturile rezultate din producția comunităților (țuică de Carașova, afinată de Semenic).

Serviciile de agrement – Se vor dezvolta cu precădere în zona lacurilor Trei Ape, Gozna, Mărghitaș și Stațiunea Semenice (hidrobiciclete, bărci). Se va dezvolta iarna plimbările cu sania trasă de cai, vara plimbările cu căruța, călăria.

Serviciile de închiriere – Se vor dezvolta pentru asigurarea echipamentelor necesare în vederea practicării: sporturilor nautice (zona lacurilor), sporturi de iarnă (zona Semenice), ciclism (Reșița, Anina), Speologie (Carașova).

Serviciile de ghid și interpretare – Trebuie să fie asigurate de agențiile de turism, administrația parcului, administratorii de pensiuni și hoteluri. Ghizi vor fi instruiți și acreditați de administrația parcului după ce aceștia vor avea acreditarea Autorității Naționale pentru Turism. Există necesitatea formării de ghizi turistici locali, ghizi ecoturistici, ghizi naționali. Interpretarea se va face în natură dar vor fi folosite și centre de interpretare, spații amenajate la hoteluri și pensiuni.

Serviciile de transport – sunt suficiente în acest moment, acoperă principalele căi de acces și intrare în parc. În interiorul parcului nu există transport public organizat. Pentru transportul persoanelor în Stațiunea Semenice este necesară o telecabină care va rezolva accesul deosebit de dificil cu mijloace auto. Deasemeni va reduce costurile de întreținere și dezăpezire, va reduce poluarea generată de mașini.

E. Dezvoltarea producției pentru turism

În localitățile Cuptoare, Crașova, Iabalcea, Gârliște, Anina, Prigor, Văliug se vor dezvolta mici unități de producție a produselor alimentare și nealimentare:

Produse alimentare, ecologice: carne, lapte, brânză, ouă, porumb. Băuturile pot fi: țuica, afinata, socata dar și diverse ceaiuri. Acestea pot fi comercializate în pensiunile agroturistice dacă provin din gospodăria proprie sau pot fi procesate în unități care să deservească întreaga comunitate. Ultima variantă are avantajul că va implica un număr mai mare de producători, va beneficia de marketing, de o piață de desfacere garantată, de marca parcului național.

Produsele nealimentare constau în producția individuală sau într-o structură economică a: jucăriilor de lemn, haine de lână, mici obiecte de artizanat, obiecte tradiționale care să se bazeze pe materiale naturale, autohtone și valori culturale specifice locului.

F. Dezvoltarea și diversificarea produselor și programelor turistice

Produsele și programele turistice se vor dezvolta funcție de oferta naturală și de infrastructură a parcului precum și de cererea pieței turismului național și internațional. Oricum, toate produsele turistice se vor axa pe natură și cultură tradițională cu tendință spre ecoturism, natură virgină, zonă sălbatică.

G. Dezvoltarea programelor interpretative și educaționale

Interpretarea naturii reprezintă o prioritate deoarece va conduce la o mai bună informare a vizitatorilor și schimbarea mentalităților vis a vis de mediu. Toate traseele turistice, drumurile publice din parc, traseele turistice din peșteri, unitățile de cazare vor avea astfel de dotări (panouri, marcaje, pliante, hărți) disponibile publicului. Internetul va fi un mijloc eficient de informare prin crearea a cât mai multor site-uri.

Centrul de interpretare cu locația posibilă Cireșnaia va reprezenta un punct forte pentru activitățile de interpretare și educație ce vor fi desfășurate cu elevi și studenți.

Toate materialele informative vor fi multiplicare și în engleză.

H. Specializarea resurselor umane

Personalul angrenat în asigurarea de servicii turistice trebuie să aibă un minim de cunoștințe despre parcul național. Ghizi vor fi specializați pe domenii și trasee și vor fi acreditați de APNSCC și ANT.

Pentru mărirea standardelor de instruire, eficientizarea procesului de învățământ și specializarea elevilor, studenților, se vor genera colaborări cu instituțiile de învățământ constând în asigurarea de informații, practică în teren, excursii de studiu.

I. Dezvoltarea marketingului turistic

Marketingul turistic va avea două componente, un marketing integrat realizat de APNSCC și un marketing individual al fiecărui operator. Se recomandă identificarea și folosirea unor elemente de marketing comune pentru toți actorii locali în vederea unei promovări mai eficiente a produselor și programelor turistice.

Pentru studiile de evaluare a pieței turistice precum și activitățile de monitorizare se vor stabili indicatori acceptați de toate părțile și care vor fi disponibile la redactarea planurilor de marketing.

Se va adopta o politică de marketing agresiv pentru câștigarea a noi piețe, cu precădere Europa centrală și de vest.

Tipuri de turism:

- Turism bazat pe natură
- Turism în zone sălbatice
- Turism în comunități
- Turism cultural
- Turism de lux
- Turism cu rucsacul
- Turismul geologic
- Turism de aventură
- Turism egoist
- Turism cu impact minor
- Turism educațional
- Turism pentru ajutarea mediului inconjurător
- Turism alternativ
- Turism durabil
- Vacanță în natură
- Turism pentru studiu
- Turism rural
- Turism usor
- Vizionare de imagini de păsări (birdwatching)
- Vizionare de imagini animale sălbatice (wildlife watching)

- Drumeții (programe) tematice
- Calarie
- Vizitare peșteri (caving)
- Plimbare cu bicicleta
- Ture pe schiuri de fond sau cu rachete de zăpadă
- Plimbări cu căruța, cu sania

Tehnici interpretative

- ziare, pliante, hărți
- CD-uri, diapozitive
- Panouri informative, marcaje, expoziții, centre de informare/de vizitatori
- Rangeri, ghizi, personal de educație și informare
- Teatru, arte vizuale
- Computere, jocuri
- Site-uri web

SECȚIUNEA F PROPUNERI DE IMPLEMENTARE

Activitate	Anul 1				Anul 2				Anul 3				Anul 4				Anul 5				Prioritate	Responsabil
	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4		

Dezvoltarea turismului.																						
Amenajarea rețelei de trasee turistice montane.																						
Elaborarea unui plan de realizare a rețelei de marcaje locale și zonale.																					Mare	APNSCC
Marcarea traseelor turistice.																					Mare	APNSCC
Amplasarea de indicatoare și panouri.																					Mare	APNSCC
Desemnarea zonelor de campare temporară.																					Medie	APNSCC
Amenajarea izvoarelor de pe traseele turistice.																						
Amenajarea de trasee tematice în apropierea localității Reșița, Carașova, Anina, Văliug.																						
Elaborarea proiectului traseelor tematice.																					Medie	APNSCC
Amenajarea aleilor și a infrastructurii de vizitare.																					Medie	APNSCC
Amenajarea parcărilor și a foșoarelor la intrarea în trasee.																					Medie	APNSCC
Promovarea programelor turistice.																						
Elaborarea și promovarea programelor turistice prin turoperatori																					Medie	APNSCC
Elaborarea și promovarea programelor de turism tematic (păduri virgine) prin universități																					Medie	APNSCC
Promovarea dezvoltării serviciilor turistice.																						
Promovarea oportunităților de dezvoltare a unităților de cazare și alimentație în localitățile limitrofe parcului.																					Medie	APNSCC
Promovarea amenajării caselor vechi pentru agroturism.																					Medie	APNSCC
Promovarea producției																					Medie	APNSCC

Amenajarea zonelor de picnic și campare.															
Amenajarea unei zone de picnic, recreere și campare în Carașova (zona păstrăvărie) și Anina.														Mare	Primărie
Amenajarea zonelor de campare la Comarnic, Lacul Buhui, Lacul Mărghitaș, Vila Klaus, Semenic.														Medie	Primărie
Amenajarea zonelor de campare temporară (24h) în poiana Gârliște, Poiana Prolaz, Botul Calului.														Medie	APNSCC
Amenajarea stațiunii Semenic															
Reabilitarea clădirilor existente și punerea acestora în circuitul turistic.														Mare	Proprietari
Amenajarea drumurilor, parcărilor, aleilor, spațiilor verzi și zonelor recreaționale interioare.														Mare	Primării
Amenajarea unui traseu tematic cu puncte de observație a turbării și pădurii.														Mare	Primării
Realizarea canalizării și alimentării cu apă din surse care nu afectează habitatele de turbărie.														Mare	Primării
Exploatarea infrastructurii turistice															
În lateralele traseelor turistice, pe o lățime de 200 m nu se vor efectua exploatari de masă lemnoasă.														Mare	APNSCC
Pe traseele turistice, traseele tematice, traseele de cicloturism pârtiile de schi și sanie nu se va circula cu mijloace de transport auto și nu sunt permise alte activități în afara celor turistice.														Mare	APNSCC
Centrele de informare turistică administrate de														Mare	APNSCC

SECȚIUNEA G FINANȚE ȘI FONDURI

Construcția și reabilitarea drumurilor – Fonduri de la bugetul de stat, de la Regii Autonome (Romsilva), Fonduri de la buge, fonduri nerambursabile, fonduri structurale UE, credite rambursabile, atrase de administrația publică și RNP.

Construcția și reabilitarea potecilor/trasee turistice – Fonduri nerambursabile atrase de APNSCC, fonduri nerambursabile atrase de ONG-uri,

Construcția de unități de cazare și servire a mesei – Fonduri FADR

Producția și comercializarea produselor agricole ecologice – Fonduri FADR

Amenajarea de peșteri, turbării – Fonduri nerambursabile UE și fonduri nerambursabile ale finanțatorilor privați.

Instituirea și colectarea tarifului de vizitare al parcului și a unor obiective speciale (peșteri) se va face atunci când infrastructura va fi satisfăcătoare. Maximizarea acestor fonduri în viitor vor avea scopul de a susține activitatea de supraveghere/ghidaj, întreținerea traseelor turistice, marketing.

Se va urmări alocarea unor sume mai mari ale bugetului local și județean pentru infrastructură și marketing turistic.

Fondul de mediu poate fi un instrument financiar eficient dacă se reconsideră politica de finanțare și a obiectivelor urmărite.

SECȚIUNEA H EVALUARE ȘI ADUCERE LA ZI A STRATEGIEI

Evaluare se va face în cadrul activității de marketing intern și extern în baza unui plan de cercetare. Strategia se va modifica funcție de evoluția pieței, cerințele de ordin conservativ, stadiul dezvoltării. Modificarea se va face cu consultarea părților implicate în implementarea strategiei printr-un proces participativ.

Cercetările de marketing trebuie să se axeze pe:

- Cercetări exploratorii – studii pilot
- Cercetări instrumentale – chestionare, metode statistice de analiză și previziune
- Cercetări explicative – la apariția unor fenomene
- Cercetări predictive – realizarea de previziuni pe diverse termene
- Cercetări de teren – în parc și vecinătate
- Cercetări de birou – prelucrări statistice, piețe naționale, internaționale
- Cercetări permanente – în zonele cu intensitate turistică mare
- Cercetări periodice – în zonele cu frecvență turistică scăzută
- Cercetări ocazionale – în zonele cu fenomene turistice întâmplătoare

Analizele vor consta în:

- Analiza mediului de marketing
- Analiza piețelor turistice și a comportamentului vizitatorilor
- Analiza piețelor de afaceri
- Analiza facilităților și a concurenței

APNSCC va dezvolta un sistem informațional de marketing care va ajuta la luarea unor decizii strategice viitoare:

- Sistemul înregistrărilor interne
- Sistemul de supraveghere a pieței
- Sistemul cercetărilor de marketing
- Sistemul-suport al deciziilor de marketing

Obiective de marketing

- Maximizarea veniturilor APNSCC
- Maximizarea profitului comunităților locale, agenților economici
- Mărirea numărului de persoane ocupate în zona rurală
- Creșterea nivelului de educație
- Creșterea eficienței de protecție și conservare a mediului natural

SECȚIUNEA I PAȘII URMĂTORI

Draftul Strategiei de turism durabil va fi analizat și finalizat în cadrul unui potențial proiect de aderare a PNSCC la Charta europeană a turismului durabil.

SECTIUNEA J O VIZIUNE DESPRE PARC ÎN 2020

Parcul național va fi un pol de dezvoltare turistică durabilă, bazat pe natură conservată, pentru regiunea vest. Activitatea turistică va asigura venituri substanțiale comunităților locale.

În localitățile din jurul parcului se vor dezvolta unități de cazare și masă. În interiorul parcului va fi o infrastructură de vizitare bine dezvoltată, integrată în mediu, cu efecte reduse în schimbarea cadrului natural.

Va funcționa un mare centru de vizitare și o rețea de centre de informare în localitățile limitrofe.

